

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 79/12
V Lucemburku dne 14. června 2012

Rozsudek ve věci C-542/09
Komise v. Nizozemsko

Nizozemská právní úprava, která podřizuje financování studia v zahraničí podmínce bydliště, zavádí nerovné zacházení mezi nizozemskými pracovníky a migrujícími pracovníky

Nizozemsko neprokázalo, že podmínka bydliště zvaná „tři ze šesti let“ nejde nad rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cíle spočívajícího v podpoře mobility studentů.

Nizozemský zákon o financování studia definuje osoby, které mohou získat finanční podporu na studium v Nizozemsku a v zahraničí. Pokud jde o vysokoškolské studium v Nizozemsku, může být financování přiznáno každému studentovi ve věku od 18 do 29, který má nizozemskou státní příslušnost nebo státní příslušnost kteréhokoliv z ostatních členských států Evropské unie. Pro vysokoškolské studium v zahraničí musí student splňovat podmínky pro získání finančních prostředků na vysokoškolské studium v Nizozemsku a rovněž musí legálně pobývat v Nizozemsku nejméně po dobu tří let ze šesti let předcházejících zápisu do vzdělávacího zařízení v zahraničí. Tato podmínka zvaná „tři ze šesti let“ se uplatní bez ohledu na státní příslušnost studenta.

Komise podala k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti proti Nizozemsku, ve které uvedla, že podmínka „tři ze šesti let“ představuje nepřímou diskriminaci migrujících pracovníků a jejich rodinných příslušníků, která je zakázána Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU) a je v rozporu s evropskou právní úpravou volného pohybu pracovníků¹.

Soudní dvůr konstatuje, že SFEU stanoví, že volný pohyb pracovníků zahrnuje odstranění jakékoliv diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky. Dále z uvedeného nařízení vyplývá, že pracovník, který je příslušníkem jiného členského státu, požívá na území dalších členských států stejných sociálních a daňových výhod jako tuzemští pracovníci. Toto ustanovení svědčí bez rozdílu migrujícím pracovníkům s bydlištěm v hostitelském členském státu i příhraničním pracovníkům, kteří přestože vykonávají závislou činnost v posledně uvedeném členském státě, mají bydliště v jiném členském státě.

Soudní dvůr připomíná, že finanční podpora na životní náklady a stipendium poskytnuté za účelem vysokoškolského studia vedoucího k získání profesní kvalifikace, představuje sociální výhodu ve smyslu uvedeného nařízení. Financování studia poskytované členským státem dětem pracovníků pro migrujícího pracovníka představuje sociální výhodu ve smyslu uvedeného nařízení, pokud posledně uvedený nadále poskytuje dítěti výživu.

Soudní dvůr v tomto ohledu zdůrazňuje, že zásada rovného zacházení zakazuje nejen zjevnou diskriminaci na základě státní příslušnosti, ale také všechny formy skryté diskriminace, které v důsledku použití jiných rozlišovacích kritérií vedou ve skutečnosti ke stejnému výsledku. Tak tomu je zejména v případě opatření, které vyžaduje přesně stanovenou délku pobytu, neboť existuje nebezpečí, že bude působit hlavně v neprospěch státních příslušníků jiných členských států, jelikož osobami, které v příslušném členském státě nemají bydliště, jsou nejčastěji osoby, které nejsou jeho státními příslušníky.

¹ Článek 45 SFEU a čl. 7 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15) ve znění nařízení Rady (EHS) č. 434/92 ze dne 27. července 1992 (Úř. věst. L 245, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 69).

Soudní dvůr proto zastává názor, že podmínka bydliště „tři ze šesti let“ zavádí nerovné zacházení mezi nizozemskými pracovníky a migrujícími pracovníky s bydlištěm v Nizozemsku, kteří v tomto členském státě vykonávají závislou činnost jako přeshraniční pracovníci. **Taková nerovnost představuje nepřímou diskriminaci, která je zakázána, není-li objektivně odůvodněna.**

V tomto ohledu Soudní dvůr odmítl argument Nizozemska, podle kterého je podmínka bydliště nezbytná za účelem zamezení nepřiměřené finanční zátěži, která by mohla mít důsledky pro samotnou existenci tohoto režimu podpory. Připomíná, že cíl spočívající v zabránění nepřiměřené finanční zátěži nemůže být považován za naléhavý důvod obecného zájmu, který může odůvodnit nerovné zacházení mezi nizozemskými pracovníky a pracovníky z jiných členských států.

Nizozemsko rovněž uvádí, že vzhledem k tomu, že se nizozemská právní úprava týká podpory studia mimo Nizozemsko, uvedená podmínka zajistí, že přenosné financování bude poskytováno pouze studentům, kteří by – kdyby toto financování neexistovalo – studovali v Nizozemsku. Naproti tomu první volbou studentů bez bydliště v Nizozemsku je podle názoru Nizozemského království studium v členském státě jejich bydliště, takže z tohoto důvodu nedochází k podpoře mobility.

Soudní dvůr uvádí, že cíl podpory mobility studentů náleží do obecného zájmu a představuje naléhavý důvod obecného zájmu, který může odůvodnit omezení zásady zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti. Nicméně připomíná, že právní úprava, která může omezit takovou základní svobodu zaručenou Smlouvou, jako je volný pohyb pracovníků, může být platně odůvodněna, pouze je-li vhodná k dosažení sledovaného legitimního cíle a nejde nad rámec toho, co je nezbytné pro jeho dosažení.

Nizozemsko v tomto kontextu uvádí, že uvedená právní úprava zdůrazňuje přínos mobility studentů spočívající v obohacení, které studium mimo Nizozemsko přináší nejen studentům, ale též společnosti a nizozemskému pracovnímu trhu. Nizozemsko tak očekává, že studenti, kteří tento režim využijí, se do Nizozemska po skončení studia vrátí, aby tam bydleli a pracovali.

Soudní dvůr připouští, že uvedené skutečnosti mohou odrážet situaci většiny studentů, a tudíž že podmínka bydliště je vhodná k dosažení cíle podpory mobility studentů. Nizozemské království nicméně mělo alespoň prokázat, proč se rozhodlo pro podmínku „tři ze šesti let“ a vyloučilo ostatní reprezentativní skutečnosti. Tato podmínka má totiž příliš vylučující povahu. Podmínka „tři ze šesti let“ tím, že stanoví konkrétní doby trvání bydliště na území dotyčného členského státu, upřednostňuje skutečnost, která není nutně jediným reprezentativním prvkem skutečné vazby mezi dotyčným a uvedeným členským státem. **Soudní dvůr tedy konstatuje že Nizozemsko neprokázalo, že podmínka bydliště nejde nad rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cíle sledovaného touto právní úpravou.**

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotyčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komisi k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki 📞 (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na "[Europe by Satellite](#)" 📡 (+32) 2 2964106